

DUM č. 4 v sadě

9. Zsv-1 Opakování k maturitě ze ZSV

Autor: Zdeňka Vašínová

Datum: 29.05.2014

Ročník: maturitní ročníky

Anotace DUMu: Pracovní listy určené studentům maturitního ročníku do hodin ZSV nebo společenskovedního semináře slouží k zopakování základních informací o předsókratovském období řecké filosofie a o hlavních odvětvích filosofie.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

FILOSOFICKÁ ODVĚTVÍ, POČÁTKY FILOSOFIE

Úkol č. I: Do jakých filosofických disciplín byste zařadili následující otázky? Vyberte z odvětví: ontologie, gnoseologie, antropologie, etika, historie filosofie. Může být více možností.

1. Poznáváme svět lépe smysly nebo rozumem?
2. Jaká byla prvotní příčina vzniku světa?
3. Jsou vědecké poznatky nezpochybnitelné?
4. Co je dobro?
5. Je správné zavést eutanazii?
6. Jak chápe svobodu B. Spinoza?
7. Jaké zákonitosti má vývoj civilizací?
8. Existuje jeden nebo více vesmírů?
9. Co udělat se zmraženými nevyužitými embryi?
10. Má člověk právo přetvářet přírodu?
11. Může být člověk nahrazen umělou inteligencí?
12. Existují všeobecně platné morální hodnoty, nebo je morálka relativní?

Úkol č. II: Posud'te, je-li následující tabulka uspořádana správně, tak aby pojmu odpovídal význam a jméno nejhodnějšího filosofa. Případné chyby opravte.

FILOSOFOS	milující moudrost	Pythagorás
NÚS	slovo, význam, smysl, řád..	Thales -voda
LOGOS	Vše plyne	Anaximandros
APEIRON	neřešitelný rozpor	Hérakleitos
PANTA REI	beztvaré, neomezené, nekonečné	Empedoklés
EKLEKTIK	pralátka, prvopočátek	Zenón
APORIE	vybírající si z různých názorů	Hérakleitos
ARCHÉ	mysl, rozum, božský duch	Anaxagorás

FILOSOFOS		
NÚS		
LOGOS		
APEIRON		
PANTA REI		
EKLEKTIK		
APORIE		
ARCHÉ		

Úkol č. III: K následujícím myšlenkám doplňte jméno filosofa z předsókratovského období.

1. „Tento svět, týž pro všechny, nestvořil žádný z bohů ani lidí, ale vždy byl, jest a bude věčně živým ohněm, rozněcujícím se podle míry a hasnoucím podle míry.“ (Zlomek B 30 z Klementa a Plútarcha)
autor:
2. „ Akragantský učí, že jsou čtyři živly, voda oheň, vzduch a země, a že jejich příčinou je Lásky a Svár..“ (Zlomek A 30 z Pseudoplútarchových Stromateis)
autor:
3. „ Čtyři jsou důkazy o pohybu...První je, že není pohybu, ježto to, co se pohybuje, musí dojít dříve do poloviny cesty, než dojde k cíli....Druhý důkaz je tzv.Achilleus. Je to ten, že nejpomalejší tvor nemůže být v běhu nikdy dostižen nejrychlejším...“ (Zlomek A 26 z Aristotela)
autor:
4. „ V každé věci je obsažena část každé věci.Je-li tomu tak, je třeba se domnívat, že je obsaženo ve všem slučujícím se mnoho rozmanitého a semena všech věcí, mající rozmanité tvary, barvy i chuti..“(Zlomek B 4 ze Simplikia)
autor:
5. „..... a a jejich stoupenci říkali, že jsou počátky věcí neomezeny co do množství, a pokládali je za nerozřezatelné, nedělitelné a neporušitelné,... A tyto atomy se pohybují v neomezeném prázdnu, vzájemně se dostihují, srážejí se...“ (Zlomek A 14 ze Simplikia)
autor:
6. „nade vše si vážil nauky o číslech, připodobňoval všechny věci k číslům..“(Zlomek 58 B2 z Aristoxena)
autor:
7. „ Nikdy zajisté nedá se prokázat nejsoucná jsoucnost....ono jsoucí, jež nevzniklo, nezajde také, je jediné, celé a pevné i neukončené. Jsoucí nelze dělit, je bez pohnutí.“(Zlomek B 7 a 8 ze Sexta, Simplikia aj.)
autor:

Úkol č. IV: Doplňte na vynechaná místa správné údaje.

1. Počátky řecké filosofie spadají do období
2. První starořecká filosofická škola bylaa patří k ní tito filosofové:
3. Jeden z nich považoval za pralátku vzduch, byl to.....
4. Pro tuto školu byl typický tzv. hýlozoismus, to je názor.....
5. Další filosofická škola spíše připomínala sektu, byla to
6.proslul svou kritikou antropomorfních představ lidí o bozích a je považován za předchůdce školy.....
7.je přiřazován k tzv. mladším fyzikům, je tvůrcem pluralistické koncepce nekonečného množství odlišných prvků (zárodky věcí).

8. Na podporu názorů svého předchůdce vytvořil důkazy neexistence pohybu, při nichž je rozum zdánlivě schopen zpochybnit smyslovou zkušenost. Byl to.....

Úkol č. V: V daném testu najdete správné řešení. Může být správně 1 možnost, 2, 3 nebo žádná.

1. Předsókratovská filosofie:
 - a) je nazývána také kosmologická filosofie
 - b) vzniká na východním pobřeží Egejského moře
 - c) jejím nejvýznamnějším představitelem byl Platón
2. Ve svých počátcích si filosofie klade otázky hlavně z oblasti:
 - a) etiky
 - b) ontologie
 - c) antropologie
3. Dialektika, vývoj a změna je typická pro:
 - a) elejskou školu
 - b) Xenofana
 - c) Hérakleita
4. Pro Parmenida je typické:
 - a) nadřazuje smyslové poznání nad rozumové
 - b) prosazoval názory svého učitele Démokrita
 - c) věnoval se hlavně hledání pralátky, ze které vše vzniklo
5. Pojem ataraxiá:
 - a) znamená klidná, spokojená mysl
 - b) objevuje se v Démokritově etice
 - c) je východiskem pro blaženost – cíl lidského života

Úkol č. VI: Z přesmyček vytvořte pojmy týkající se předsókratovské filosofie, vysvětlete a připojte jméno filosofa.

1. duhab sérf
2. kázno zulaitaky
3. ceto cionaramulis
4. sumsitenap

Zdroje:

Blecha, I.: Filosofická čítanka, Olomouc 2002

Zlomky předsokratovských myslitelů, překlad K. Svoboda, Praha 1962

Měšťánek, T.: Filozofie pro střední školy, Tripolia, Praha 2005

Řešení úkolů:

získají pedagogové na adrese vasinova@gml.cz